

SUMARI

Introducció

I. CATALUNYA SOTA LA RESTAURACIÓ (1875-1899)

1. Rebuda d'Alfons XII a Barcelona: comença la Restauració 23
2. Final de la darrera guerra carlina a Catalunya 26
3. La febre d'or a la Barcelona del 1881, abans del daltabaix del 1882 31
4. El treball infantil a la indústria (vers el 1884) 33
5. El Memorial de Greuges presentat a Alfons XII (1885) 36
6. El còlera de l'any 1885 42
7. Les colònies industrials 44
8. El discurs de Menéndez Pelayo als Jocs Florals de Barcelona de l'any 1888 49
9. L'adulteració electoral sota el règim de la Restauració 53
10. El Primer de Maig de l'any 1890 56
11. La bomba del Liceu (1893) 59
12. La llengua catalana: discurs d'Àngel Guimerà com a president de l'Ateneu Barcelonès (1895) 63
13. El procés de Montjuïc (1896) 68
14. El problema agrari dels rabassaires 74
15. Manifest de la Unió Catalanista per demanar la pau (1898) 79
16. Missatge d'entitats de la societat civil de Barcelona a la reina regent (novembre del 1898) 83

II. AFIRMACIÓ NACIONAL CATALANA I LLUITA DE CLASSES (1900-1923)

1. <i>Oda a Espanya</i> , de Joan Maragall	89
2. Pastoral del bisbe Morgades (1900)	91
3. Naixement de la Diada Nacional de l'Onze de Setembre	95
4. Cambó s'adreça a Alfons XIII en la seva primera visita a Barcelona (1904)	104
5. L'assalt militar del <i>Cu-Cut</i> i de <i>La Veu de Catalunya</i> (1905)	108
6. Evolució de la consciència nacional catalana segons Enric Prat de la Riba a <i>La Nacionalitat Catalana</i> (maig del 1906)	111
7. L'anticlericalisme lerrouxista	114
8. El projecte de reforma de l'administració local d'Antonio Maura i les mancomunitats interprovincials	117
9. La frustració del pressupost extraordinari de cultura de Barcelona (1908)	120
10. La Setmana Tràgica (juliol del 1909)	124
11. L'electrificació i els orígens de Barcelona Traction	136
12. La unificació del català escrit	140
13. Discurs d'Enric Prat de la Riba a l'assemblea de la Mancomunitat de Catalunya (1914)	144
14. El manifest de la Unitat Moral d'Europa	147
15. Les condicions de treball i de vida de les obreres a la manufactura domèstica	151
16. Mancomunitat i intel·lectualitat en el context del Noucentisme	154
17. Missatge d'Enric Prat de la Riba amb motiu de la seva reelecció com a president de la Mancomunitat (maig del 1917)	159
18. El full <i>¡Soldados!</i> , de Marcel·lí Domingo, en la gran crisi política de l'estiu del 1917	164
19. El vot femení segons Carme Karr	167
20. Els aldarulls de subsistències (gener del 1918)	170
21. Els inicis del pistolerisme	175

22. Vicissituds de la campanya autonomista després de la Primera Guerra Mundial	181
23. La vaga de La Canadenca (1919)	186
24. Manifest de la Unión Monárquica Nacional (maig del 1919)	194
25. Una visió conservadora de la gènesi de la Dictadura de Primo de Rivera	197

III. ELS CATALANS SOTA LA DICTADURA DE PRIMO DE RIVERA (1923-1930)

1. Falses il·lusions sobre el cop d'estat (13 de setembre del 1923)	203
2. La Lliga Regionalista es nega a col·laborar amb la Dictadura	204
3. La clausura del Futbol Club Barcelona (1925)	208
4. La clausura de l'Orfeó Català	211
5. Destitució i confinament de la junta directiva del Col·legi d'Advocats de Barcelona	213
6. Els Jocs Florals, prohibits	216
7. El complot de Prats de Molló (novembre del 1926)	219
8. Barraques i rellotgats a Barcelona	223
9. L'Exposició del Llibre Català a Madrid (1927)	228
10. El pacte dels republicans espanyols i catalans a Sant Sebastià (agost del 1930)	232

IV. CATALUNYA DURANT EL QUINQUENNI REPUBLICÀ (1931-1936)

1. La proclamació de la República	239
2. Un barri d'immigració recent	252
3. La revolta anarquista de l'Alt Llobregat (gener del 1932)	256
4. Dificultats de l'Estatut de Catalunya a Madrid (1932)	261
5. Polèmica sobre el comerç català amb la resta d'Espanya	265
6. Manuel Azaña i l'autonomia catalana	269

7. Una vaga de transports urbans vista des del Govern Civil	274
8. Un diputat català contra la llei de congregacions religioses	284
9. La Universitat Autònoma segons un estudiant	289
10. Una interpretació de la persistent influència anarquista en el moviment obrer	294
11. L'evolució de la CNT	298
12. La qüestió social agrària (vers el 1934)	306
13. Manuel Azaña i la revolta del Sis d'Octubre del 1934	314
14. Proclama del president Lluís Companys (6 d'octubre del 1934)	318
15. Cambó censura la suspensió de l'Estatut de Catalunya	320
16. Les eleccions crucials de febrer del 1936 i el Front d'Esquerres de Catalunya	325
17. Incitació a una autocrítica de la dreta catalanista (març del 1936)	331
18. Lluís Companys recupera la presidència de la Generalitat	335
19. L'oasi català, realitat i llegenda	337
20. Darrere dels assassins dels germans Badia	339

V. CATALUNYA I LA GUERRA CIVIL (1936-1939)

1. L'aixecament militar del 19 de juliol del 1936	347
2. El sindicalista Joan Peiró condemna el terror a la rereguarda	360
3. Un catalanista de dretes a la zona del govern de Burgos	363
4. El suport de la dreta catalana als enemics de la República davant de la revolució	368
5. Visibilitat dels anarcosindicalistes i del PSUC al centre de Barcelona	370
6. Les col·lectivitzacions	371
7. Col·lectivistes contra individualistes al camp. Els fets de la Fatarella (gener del 1937)	383
8. El front d'Aragó. Un episodi bèl·lic desafortunat	388

9. Els fets de maig del 1937	393
10. El president Azaña i la situació de Catalunya (estiu del 1937)	403
11. Els bombardejos aeris (hivern del 1938)	410
12. Les penalitats de la població durant la Guerra Civil	411
13. Carta de Companys a Negrín en contra de la concentració de poder	414
14. Un soldat de la Lleua del Biberó que se salvà d'anar a la batalla de l'Ebre	418
15. Esquerra Republicana trenca amb el govern Negrín (agost del 1938)	422
16. L'absorció centralista de la indústria catalana de guerra i el seus resultats	432
17. Balanç de la desfeta republicana abans de passar la frontera	435
18. Entrada de l'exèrcit d'ocupació	438
19. Els camps de concentració de refugiats en territori francès (1939)	441

VI. CATALUNYA SOTA EL RÈGIM FRANQUISTA (1939-1975)

1. Afusellament de l'escriptor Carles Rahola a Girona	447
2. Amenaça de sancions als funcionaris que parlin en català en hores de servei	451
3. L'aprofitament de la condescendència del règim envers l'ús públic del català	453
4. El racionament i la fam	457
5. Escassetat i corrupció en els anys quaranta	459
6. Un aldarull contra els agents de la fiscalia de taxes (1947)	464
7. Un nucli nou d'universitaris catòlics i catalanistes	472
8. El boicot als tramvies de Barcelona i la vaga general de l'any 1951	475
9. Els dies del Congrés Eucarístic	479
10. La indústria autàrquica, mal preparada per a la liberalització econòmica	483
11. Porcioles, setze anys a l'alcaldia de Barcelona	488

12. L'assemblea lliure d'estudiants al paranimf de la Universitat de Barcelona (1957)	492
13. La immigració i <i>Els altres catalans</i> , de Francesc Candel	497
14. Una visió de l'oposició catalana antifranquista (vers el 1959)	504
15. La campanya contra Galinsoga	509
16. Els fets del Palau de la Música i el pamflet <i>Us presentem el general Franco</i>	513
17. Les inundacions del Vallès (setembre del 1962)	521
18. Declaracions de l'abat Escarré al diari <i>Le Monde</i> (1963)	528
19. La manifestació de capellans a la Via Laietana: dues visions contraposades (1966)	533
20. Suport als estudiants del Sindicat Democràtic	538
21. <i>L'estaca</i> , de Lluís Llach	542
22. L'assemblea d'intel·lectuals i artistes catalans contra les penes de mort del consell de guerra de Burgos	544
23. Advocats laboralistes amb Comissions Obreres	546
24. Antoni Gutiérrez Díaz i l'època d'or del PSUC	551
25. L'Assemblea de Catalunya (1971)	561
26. La detenció dels 113 de l'Assemblea de Catalunya (1973)	563

VII. LA TRANSICIÓ I LA RUTA VERS L'AUTOGOVERN (1976-1986)

1. La manifestació del primer de febrer del 1976	571
2. La primera entrevista de Tarradellas amb un emissari del govern espanyol	575
3. El moviment d'alliberació de la dona	579
4. Les primeres eleccions democràtiques (juny del 1977)	584
5. L'Onze de Setembre del 1977	589
6. El català a l'escola (octubre del 1978)	593
7. Tarradellas, president	598
8. Joan Reventós i els socialistes de Catalunya	602

9. Una visió de la situació política catalana (del 1980 ençà)	612
10. El 23-F des del Palau de la Generalitat	618
11. La desintegració del comunisme català	621
12. La liquidació de Banca Catalana	626
13. Els inicis de Televisió de Catalunya	633
14. La immersió lingüística	639
15. El repte dels Jocs Olímpics	643